

Meer dan de som der delen

UITVOERINGSAGENDA Passend Onderwijs en Jeugd

Gemeenten regio Alkmaar en
samenwerkingsverbanden PPO-NK en VO NK

Inleiding

De laatste jaren zijn met de decentralisaties van Wmo, Jeugdwet en Participatiewet naar de gemeenten en de invoering van Passend Onderwijs grote veranderingen ingezet binnen het sociaal domein en het onderwijs. De basisgedachte achter deze veranderingen is dezelfde: iedereen doet mee, niemand staat aan de kant. Voor wie dat niet op eigen kracht redt, is er steun vanuit de eigen sociale omgeving. Indien aanvullende steun nodig is om dat te organiseren of professionele hulp ingezet moet worden dragen gemeenten en onderwijs zorg voor passende voorzieningen in aansluiting op de leefwereld van ouders en jeugdigen.

Voor die gezamenlijke opgave staan we: iedere jeugdige perspectief bieden. Daarin hebben we elkaar nodig. Het onderwijs heeft de gemeenten nodig om de goede basisondersteuning en een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning te realiseren. De gemeenten hebben het onderwijs nodig om te zorgen dat alle jeugdigen een toekomstperspectief hebben door onderwijs te volgen, dat jeugdigen met een hulpvraag tijdig gesignaleerd worden en dat deze hulpvragen niet onnodig uitgroeien tot erger.

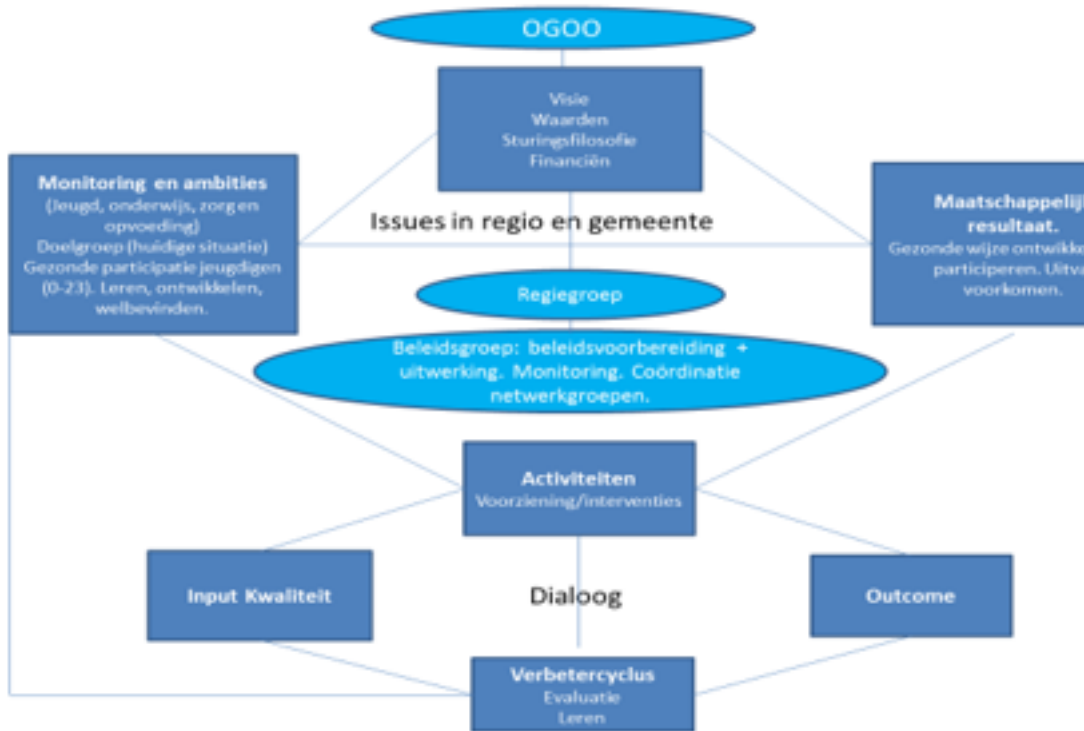
Gelukkig kent de regio Alkmaar al een lange traditie van samenwerken. We beginnen dan ook niet op nul. In 2016 zijn gemeenten en samenwerkingsverbanden al het programma Voortijdig Schoolverlaten gestart en hebben een transformatieagenda passend onderwijs en jeugd opgesteld, in 2017 een Thuiszitterspact afgesloten en in 2018 gezamenlijk de conferentie 'Samen leren leven' en de Jongerentop georganiseerd. Maar de ontwikkelingen in het sociaal domein gaan razendsnel en het is zaak om ook vooral aan de slag te gaan met elkaar. Daarom is het tijd de transformatieagenda uit 2016 te herijken en te vertalen in een concrete uitvoeringsagenda.

Context

Deze agenda gaat nadrukkelijk over onze gezamenlijke opgaven in de regio. De samenwerkingsverbanden hebben ook hun eigen opgaven op het passend onderwijs en de gemeenten in het sociaal domein, maar die zijn geen onderdeel van deze agenda. Uiteraard bevinden we ons niet in een bubbel, maar in een context die elkaar beïnvloedt: het eigen beleid van de scholen, de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden, de lokale jeugdbeleidsplannen van gemeenten, de regionale Transformatieagenda Jeugdhulp, het Thuiszitterspact, het programma Voortijdig Schoolverlaten, landelijke ontwikkelingen zoals de rapporten van René Peeters en Marc Dullaert...Dit zijn allemaal elementen die beïnvloeden wat we gezamenlijk doen. Wat een school of gemeente lokaal doet voor zijn kinderen heeft brede invloed, want kinderen kennen geen gemeentegrenzen. In het regionale OOGO houden we oog met elkaar voor deze invloeden en wat deze betekenen voor de verschillende partners.

Kapstok voor de uitvoeringsagenda is het kwaliteitskompas van het NJI zoals hieronder weergegeven, ingevuld naar de situatie in de regio. Het kwaliteitskompas is een instrument om te helpen sturen op resultaat.

¹ Dit document gaat over de jeugd van 0 tot 23 jaar. Daarom wordt door het hele stuk de term 'jeugdigen' gebruikt. Alleen daar waar relevant, wordt een onderscheid gemaakt in 'kinderen' en 'jongeren'.

Leeswijzer

De agenda is gesplitst in een deel A en deel B. We volgen hierbij het kwaliteitskompas. Deel A beslaat het bovenste deel van het kompas: hierin staan de gezamenlijke visie, ambities en het gewenste maatschappelijk resultaat vastgelegd voor de komende vier jaar. Dit is niet nieuw, maar een optelsom van hetgeen we al op de Jongerentop en de conferentie Samen Leren Leven met elkaar afgesproken hebben, nu vastgelegd in een document.

In deel B, dat het onderste deel van het kompas beslaat, beschrijven we de activiteiten om tot dit maatschappelijk resultaat te komen, met een scope van een á twee jaar. Deel B wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Dit gebeurt in het OOGO. Deel B is gesplitst in BI en BII. In BI staan de ambities en activiteiten waar al overeenstemming over is, plus de randvoorwaarden in onze manier van samenwerken waar aan voldaan moet worden om dit te bereiken. In BII staan de thema's waar nog nadere bestuurlijke afstemming op nodig is. Dit zetten we uit in een proces. We gaan aan de slag met B1 en blijven in gesprek over BII.

Deel A: het kader

1. Jeugdigen in beeld

Belang van een gezamenlijk lerend netwerk

Vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor jeugdigen is het belangrijk om ook een gezamenlijk beeld te hebben van hoe het met onze jeugd gaat. Daar wordt in dit hoofdstuk een stand van zaken van geschetst.

Regionale cijfers

Kijkend naar de cijfers over bijvoorbeeld jeugdhulpgebruik, kinderen in armoede of thuiszitters op Waar Staat je Gemeente (www.waarstaatjegemeente.nl) en de Monitor Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp (www.monitoraoj.nl) is het algehele beeld dat het best goed gaat met de jeugd in onze regio. Op veel vlakken lopen we in pas met het landelijk gemiddelde of springen we er positief uit. Wel zijn er veel verschillen tussen de gemeenten onderling. Er lijkt dus weinig regio-specifieke problematiek te zijn. Wat wel voor onze regio geldt, is:

- Ondanks dat we als regio met elkaar een Thuiszitterspact hebben afgesloten, neemt het aantal thuiszitters na een jarenlange daling weer toe, blijkt uit de RMC-cijfers. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat gemeenten en onderwijs (bijna) alle (dreigende) thuiszittende jongeren in beeld hebben;
- De meeste vragen van jongeren in het VO gaan over sociaal-emotionele en psychische issues, gevolgd door gedragsproblematiek. Dit blijkt uit de rapportage van de VO-coaches; de meeste hulpvragen worden gesteld in het VMBO tl, op de voet gevolgd door leerlingen van de havo. Het gaat hierbij om absolute aantallen, niet om percentages van leerlingen.
- Er is een landelijk tekort aan jeugdartsen. De GGD in onze regio werkt aan een nieuwe werkwijze waarbij een taakverschuiving plaatsvindt tussen de jeugdartsen en de jeugdverpleegkundigen, waardoor meer ruimte ontstaat bij de artsen.

Daarnaast zijn er landelijke ontwikkelingen die we ook in onze regio herkennen en waar we iets mee willen:

- Zowel het jeugdhulpgebruik als het aantal jeugdigen in het speciaal onderwijs neemt toe. De wachtlijstproblematiek in de jeugdhulp blijkt hardnekkig, voor het speciaal onderwijs dreigen wachtlijsten te ontstaan;
- Van complexe echtscheidingen is bekend dat het tot effect heeft dat jeugdigen minder goed op school mee kunnen komen of zelfs in schoolniveau dalen;
- Het aantal kinderen met dyslexie ligt hoger dan op basis van wetenschappelijk onderzoek verwacht zou mogen worden. Op basis van onze regionale monitor dyslexie, uitgevoerd door het RID, zien we dat de helft van het aantal doorverwijzingen voor dyslexieonderzoek door scholen onterecht is;
- Voor hoogbegaafde jeugdigen is er onvoldoende passend aanbod;
- Hoewel dit om een agenda onderwijs-jeugd gaat, is het in het kader van vroegsignalering juist ook belangrijk om kinderen tussen –9 maanden en 4 jaar een zo goed mogelijke ontwikkeling te bieden.

2. Visie

Als we nader naar bovenstaande ontwikkelingen kijken en deze concreter invullen in onze samenwerking, waarbij wij:

- De morele opdracht hebben jeugdigen te stimuleren hun talenten breed te ontwikkelen als basis voor deelname aan de samenleving; en
- Jeugdigen in kwetsbare posities steun moeten bieden op alle leefgebieden waar dat nodig is zodat zij volwaardig kunnen participeren in de samenleving.
- En ons erop richten dat de stem van jeugdigen en ouders leidend is bij de steun die nodig is zodat zij zichzelf kunnen ontwikkelen in hun volledige mogelijkheden.

Dan komen we op de volgende visie:

Hoofdlijn 1: Lokaal anticiperen

- Ontmoeten en verbinden in school, wijk en werkplek omdat dat waarde heeft om een dragende gemeenschap voor jeugdigen te creëren
- Steun waar nodig voor elke jeugdige door adequate preventie en lokaal anticiperen

Hoofdlijn 2: Passende omgeving

- Elke jeugdige groeit op in een natuurlijke, zo thuisnabij mogelijke omgeving, ook als intensievere steun nodig is
- Elke jeugdige heeft een passend leer(werk-zorg)traject

Hoofdlijn 3: Integraal perspectief

- Er is één plan, op basis van integraal arrangeren, voor jeugdige/thuis/school/werk/vrije tijd
- Bij het versterken van het levensperspectief van jeugdigen organiseren we de steun die nodig is en past bij de verschillende levensfasen

Sturingsprincipes

Naast deze visie zijn er een aantal sturingsprincipes die richtinggevend zijn voor wat we doen. Deze zeggen niet zozeer wat we doen, maar hoe we het doen.

1. De jeugdigen en hun ouders staat centraal. We luisteren daadwerkelijk naar hen om zo aan te sluiten bij hun behoeften en passen waar nodig de organisatie-/systeemwereld daarop aan, in plaats van dat de jeugdige zich aan moet passen naar ons systeem;
2. We werken samen over de grenzen van de eigen organisaties heen, voorbijgaand aan eigen belangen, zodat een sluitende aanpak ontstaat. We doen dat op basis van erkenning van elkaars opdracht en positie, door transparant te zijn over belangen, door het delen van dilemma's en successen vanuit de eigen organisatie en het onderling bespreekbaar maken van de samenwerking. We doen dat vanuit een onderzoekend en lerend perspectief; niemand heeft de wijsheid in pacht, samen staan we sterker.

3. Instellingen, scholen en werkgevers die jeugdigen tot steun zijn, ontlasten we door het wegnemen van bureaucratie en faciliteren hen in begeleiding van deze jeugdigen
4. We maken mogelijk dat een leven lang leren voor iedereen, op elk niveau, toegankelijk is.
5. De ervaringskennis van ouders en kinderen, de ervaringen en vakkennis van professionals en inzichten vanuit onderzoek zijn de bouwstenen waarop we samen ontwikkelen. Professionals op de werkvloer moeten kunnen doorpakken.
6. We zoeken de ruimte binnen de kaders van de wetgeving in belang van de jeugdige.
7. Sturen op kwaliteit voor jongeren en ouders. We sturen op kwalitatief sterke outcome voor jeugdigen en niet alleen op output.

3. Maatschappelijke resultaten

Als gemeenten en onderwijs willen we daadwerkelijk waarde toevoegen aan het leven van jeugdigen als zij ondersteuning nodig hebben. We willen weten of de jeugdige daadwerkelijk beter is geworden van wat wij hem geboden hebben. Daarom willen we sturen op maatschappelijke resultaten (outcome) en niet alleen op output. Alleen bij het sturen op outcome meet je dus daadwerkelijk het resultaat van een dienst en niet zozeer de manier waarop deze is uitgevoerd. Dit maakt het meten tegelijkertijd ingewikkelder. Het is gemakkelijker te bedenken welke informatie je wilt hebben dan te bedenken welke maatschappelijke resultaten je wilt behalen en daarop te gaan monitoren. Daarom nemen we de tijd met elkaar gedurende de looptijd van deze uitvoeringsagenda om te komen tot een concrete uitwerking van de gewenste maatschappelijke resultaten.

Als we de drie hoofdlijnen van de visie toepassen op de geschetste ontwikkelingen in de paragraaf 'jeugdigen in beeld', komen we tot de volgende maatschappelijke resultaten:

Hoofdlijn 1: Lokaal anticiperen

De problematiek van jeugdigen verschilt per werkgebied, gemeente, school en individu. Maatschappelijke vraagstukken hebben invloed op de omgeving van jeugdigen. Op sommige plaatsen in de regio is de ondersteuningsbehoefte van leerlingen groter of anders dan elders. Lokaal anticiperen betekent dus dat we hier gericht op inspelen. Lokaal anticiperen betekent ook dat pas in het uiterste geval overgegaan wordt tot het kiezen van oplossingen die niet 'thuisnabij' zijn. Dus ook specialistische expertise vanuit het onderwijs, de jeugdgezondheidszorg of jeugdhulp wordt zo dicht mogelijk op of dicht bij school georganiseerd. Dit sluit aan bij de regionale piketpalen van de jeugdhulp die de gemeenten hanteren.

We komen daarmee tot het volgende maatschappelijke resultaat:

In elke gemeente is de basisondersteuning vanuit zowel het onderwijs als het jeugdbeleid verbreed op basis van de behoeften van de eigen inwoners en jongeren op scholen in deze gemeente
Hulpvragen van jeugdigen worden vroegtijdig gesignaleerd in de school, eventuele toeleiding naar een meer passende vorm van onderwijs en/of de jeugdhulp gebeurt snel en laagdrempelig.

Hoofdlijn 2: Passende omgeving

We streven ernaar kinderen thuisnabij onderwijs te bieden, dat wil zeggen zoveel mogelijk in de eigen natuurlijke omgeving. Pas wanneer daar geen passend onderwijs, passende zorg of passende opvoeding kunnen worden geboden, kijken we regionaal. In deze lijn gaat het er om dat ook jeugdigen met een extra ondersteuningsvraag zo goed mogelijk geholpen worden en dat dit zoveel mogelijk in hun natuurlijke omgeving gebeurt of dat zij zo snel mogelijk hier weer terug kunnen keren. We willen toe naar een professionele leeromgeving met de partners rond de school en een dekkend onderwijs-jeugd landschap dat zoveel mogelijk thuisnabij is. Gemeenten hebben als doel gesteld om te zorgen dat in 2030 geen nieuwe instroom meer is in de Jeugdzorgplus. Daarom is een gezamenlijke aanpak nodig op het onderwijs-jeugdhulp veld om te zorgen dat een samenhangend geheel aan voorzieningen voorliggend aan de jeugdzorgplus voldoende versterkt zijn.

We komen daarmee tot het volgende maatschappelijke resultaat:

Voor elke jeugdige met een intensieve hulpvraag is een passend maatwerk aanbod beschikbaar, waarbij we meervoudige deskundigheid inzetten om dit aanbod passend te maken. Voor thuiszittende jeugdigen is dit binnen drie maanden beschikbaar. Dit aanbod is pas passend als het duurzaam is en alle betrokken partijen (inclusief ouders en jeugdige) zich erin kunnen vinden.

Hoofdlijn 3: Integraal perspectief

Allen die betrokken zijn bij het onderwijs, de opvoeding, ondersteuning en hulpverlening van de jeugdige zorgen steeds voor een gezamenlijk en gedeeld kijken naar de situaties rondom de jeugdige: thuis, in de groep, school, het sociale netwerk en de buurt. Verschillende disciplines en/of expertisen worden in samenhang ingezet (en zijn dus op elkaar afgestemd) om de ontwikkeling van de jongere zo goed mogelijk te ondersteunen.

We komen daarmee tot het volgende maatschappelijke resultaat:

1 kind, 1 gezin, 1 plan: hulpvragen van jeugdigen en ouders op het vlak van onderwijs en jeugdhulp worden multidisciplinair opgepakt. Het gemaakte plan beslaat de hele context van de jeugdige: onderwijs, thuis en vrije tijd. Het ontwikkelperspectief van de jongere getuigt van een zo kansrijk mogelijke toekomst in onderwijs, werk of participatie/dagbesteding.

4. Hoe werken wij samen

Om bovenstaande maatschappelijke resultaten te behalen, is samenwerking onontbeerlijk. We hebben een historie hebben opgebouwd van samen leren op alle niveaus en dit heeft geresulteerd in de huidige samenwerking.

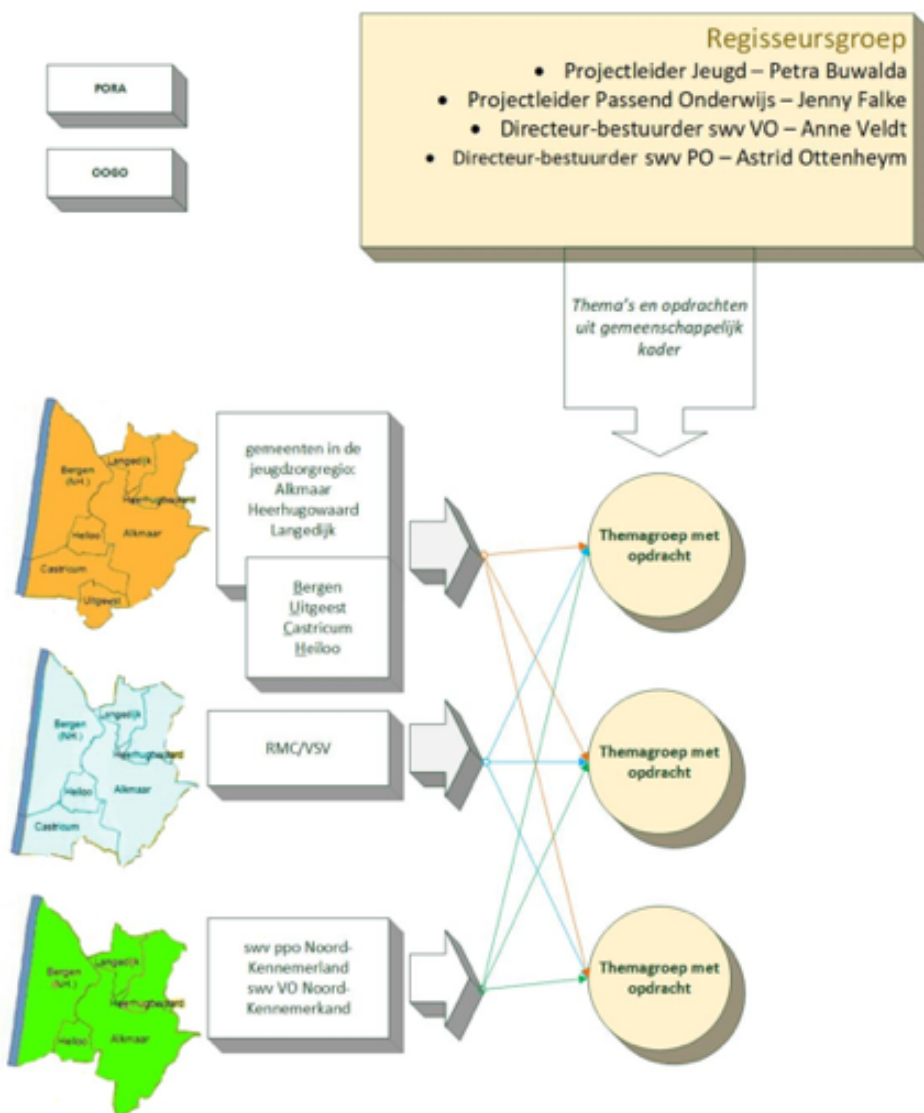
De samenwerking geven we als volgt vorm: In het OOGO worden de gezamenlijke bestuurlijke kaders

vastgesteld. De regisseursgroep van de programmamanagers Jeugdhulp en Passend Onderwijs van gemeenten en de directeur- bestuurders van de samenwerkingsverbanden PO en VO bewaken gezamenlijk de uitvoering hiervan en vormen de schakel tussen het bestuurlijk, beleidsmatig en uitvoerend niveau. De netwerkgroepen werken een thema uit. Ze zijn belangrijk voor operationalisering van beleid, monitoring en beleidsadviesing. Ook de samenstelling is bijzonder: diversiteit in functie, rol, organisatie passend bij doel en opdracht netwerkgroep. Elke netwerkgroep kent een vertegenwoordiging van de benodigde partners, bijvoorbeeld onderwijs, gemeente, ouders, aanbieders et cetera. Dit zorgt ervoor dat signalen 'bottom up' een plek krijgen.

Maar samen werken betekent ook samen leren. Dit is een voortdurend proces. Voor alle activiteiten die we samen doen, maken we concrete afspraken over de monitoring. Dit gaat niet alleen om harde cijfers, maar ook om werkvormen waarbij ruimte is voor reflecteren, ontwikkeling signaleren en boven de materie te hangen. De bestaande structuur van netwerkgroepen is hiervoor te benutten.

De gemeenten Castricum en Uitgeest nemen in de samenwerking een bijzondere positie in. Zij vallen namelijk voor de jeugdhulp onder regio Alkmaar, maar voor het passend onderwijs onder de samenwerkingsverbanden Midden-Kennemerland en IJmond. Dit vraagt een goede onderlinge afstemming.

Hieronder staat de samenwerking schematisch weergegeven.

5. Financiën

De budgetten voor passend onderwijs en jeugdhulp kennen eenzelfde constructie: de samenwerkingsverbanden en gemeenten krijgen een vast bedrag van het Rijk. Tegelijkertijd mag een individueel kind nooit de toegang tot passend onderwijs of jeugdhulp geweigerd worden met het argument 'dat het budget op is'. Uiteraard heeft dit op dat moment wel gevolgen voor de rest van de beleidsuitvoering.

De budgetten voor jeugdhulp zijn toebedeeld aan de individuele gemeenten. De jeugdhulp wordt op basis van een regionale transformatieagenda en inkoopvisie aanbesteed, maar de contracten met de jeugdhulpaanbieders zijn lokaal.

De samenwerkingsverbanden ontvangen landelijk middelen voor onderwijsondersteuning die deels aan de schoolbesturen zijn toegekend om passend onderwijs op de schoollocatie te realiseren. Een deel van de middelen is centraal belegd voor toekenning voor specifieke arrangementen en plaatsing in het speciaal onderwijs (dat deels bovenregionaal georganiseerd is). De samenwerkingsverbanden geven een toelaatbaarheidsverklaring af voor de leerlingen die dit betreft. De financiering is gebaseerd op het aantal leerlingen en vaste bedragen gebaseerd op landelijke percentages voor zware ondersteuning. Door de krimp van het aantal leerlingen dalen de baten. Door de stijging van het aantal verwijzingen naar het speciaal onderwijs en dalende baten komen de beschikbare middelen voor passend onderwijs onder druk. De bekostiging van onderwijs aan leerlingen in justitiële jeugdinrichtingen (JJI) en gesloten jeugdzorginstellingen (GJI) loopt via plaatsbekostiging vanuit het Rijk.

Het landelijke beeld is dat de tekorten op de jeugdhulp oplopen. Dat is voor regio Alkmaar helaas niet anders. Dat betekent dat gemeenten kritisch moeten zijn in hun keuzes en dat we voor deze uitvoeringsagenda vooral op zoek moeten naar slimme, creatieve oplossingen die geen/weinig extra geld kosten, zonder dat de kwaliteit van hulp achteruit gaat. De verwachting is dat we op een aantal vlakken door betere samenwerkingsafspraken al efficiënter en effectiever met elkaar kunnen samenwerken (meer doen met hetzelfde geld). Om de doelen te behalen is gezamenlijk optrekken cruciaal ook om het betaalbaar te houden en onze ambities waar te kunnen maken.

Het is een feit dat de jeugdhulp in principe individueel gefinancierd wordt en het onderwijs in principe collectief. De gemeenten hebben de financiering van de integrale ambulante jeugdhulp flexibel ingericht, waardoor jeugdhulpaanbieders niet vastzitten aan hokjes van producten of hulpvormen. Ook mogen zij combinaties maken om tot een groepsaanbod te komen. We zien in de praktijk dat niet bij alle jeugdhulpaanbieders op de werkvloer de mogelijkheden van het Individueel BudgetPlafond geland te zijn.

Onderwijs en gemeenten hebben een wederzijds belang om onze financieringssystematieken naast elkaar te leggen en te kijken waar collectieve financiering efficiënt en effectief is en waar ook niet. Ook is het van belang in beeld te brengen welke gemeenschappelijke vraagstukken er zijn in de financiering van onderwijs-zorgarrangementen bezien vanuit het gemeentelijk, regionale en bovenregionale perspectief.

Deel B1: Activiteitenplan

Zoals ook in deel A gesteld, beginnen we niet bij nul: sommige activiteiten lopen al, veelal in pilots. Voor deze activiteiten wordt de komende jaren vooral de uitdaging om deze structureel te borgen. Andere activiteiten moeten nog nieuw ontwikkeld worden.

Alle activiteiten die de gemeenten en samenwerkingsverbanden de komende vier jaar met elkaar ondernemen, moeten passen binnen de drie hoofdlijnen of bijdragen aan de randvoorwaarden. We willen ons gericht inzetten. De reeds bestaande netwerkgroepen zullen dan ook langs de meetlat van de hoofdlijnen en de randvoorwaarden worden gelegd. Dit kan tot gevolg hebben dat netwerkgroepen die niet binnen het activiteitenplan passen, worden opgeheven.

Als onderdeel van het kwaliteitskompas van het NJI dat we hanteren, hoort bij elke activiteit ook een 'plan – do – check – act' cyclus: van elke activiteit wordt de concrete output bepaald en gemeten en de kwaliteit van de interventie bijgehouden, zodat indien nodig de activiteit bijgesteld kan worden. Het voert te ver om dat in dit stuk voor elke activiteit uit te werken.

Hieronder wordt per hoofdlijn samengevat wat de voornaamste opgave is. Daaronder wordt nader omschreven welke activiteiten we al doen, hoe die lopen en wat nog (extra) nodig is om de maatschappelijke resultaten te behalen. Nota bene: er staan alleen activiteiten genoemd die we gezamenlijk doen. Zowel gemeenten als samenwerkingsverbanden doen eigen activiteiten die ook bijdragen aan de maatschappelijke resultaten. Voor de leesbaarheid zijn die niet meegenomen in dit stuk.

Hieronder staat eerst een schematische weergave van de activiteiten op hoofdlijnen. Daaronder worden die in tekst verder toegelicht.

Passende omgeving

maatschappelijk resultaat

Voor elke jeugdige met een intensieve hulpvraag is een passend maatwerk aanbod beschikbaar, waarbij we meervoudige deskundigheid inzetten om dit aanbod passend te maken. Voor thuiszittende jeugdigen is dit binnen drie maanden beschikbaar. Dit aanbod is pas passend als het duurzaam is en alle betrokken partijen (inclusief ouders en jeugdige) zich erin kunnen vinden.

grootste opgave

Het inrichten van onderwijs-zorgarrangementen op maat, zowel individueel als collectief, voor die leerlingen die dat nodig hebben.

Wat gaan we doen?

- ⚙️ (Dreigende) thuiszittende leerlingen een arrangement bieden
- ⚙️ Pilots evalueren en borgen in (regulier) onderwijs en bij kernpartners
- ⚙️ Nieuwe pilots ontwikkelen voor jeugdigen voor wie een goed onderwijs-zorgarrangement nog ontbreekt
- ⚙️ OZA's voor het MBO
- ⚙️ Beter benutten Individueel BudgetPlafond
- ⚙️ Ontwikkelen kader OZA's

Lokaal anticiperen

maatschappelijk resultaat

In elke gemeente is de basisondersteuning vanuit zowel het onderwijs als het jeugd beleid verbreed op basis van de behoeften van de eigen inwoners en jongeren op scholen in deze gemeenten. Hulpvragen van jeugdigen worden vroegtijdig gesignaleerd in de school, eventuele toeleiding naar een meer passende vorm van onderwijs en/of de jeugdhulp gebeurt snel en laagdrempelig.

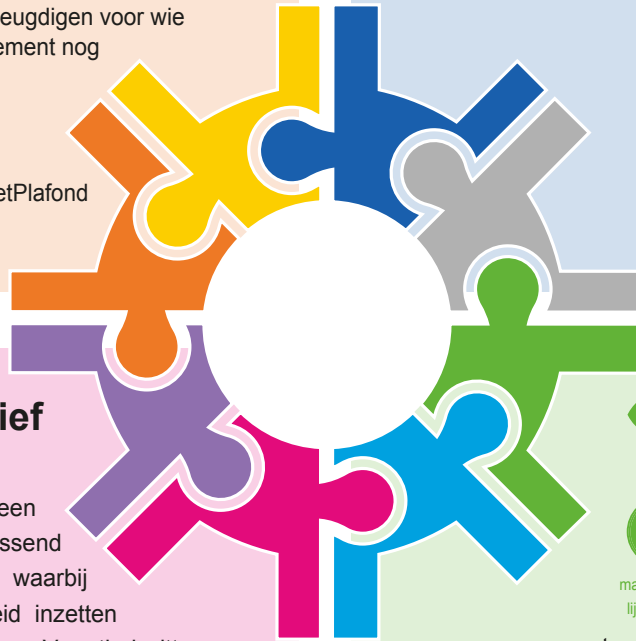

grootste opgave

Hulpvragen bij jeugdigen voorkomen en indien deze ontstaan, zoveel mogelijk opvangen in hun eigen natuurlijke omgeving.

Wat gaan we doen?

- ⚙️ Preventief jeugd beleid
- ⚙️ Snelle en laagdrempelige toeleiding naar jeugdhulp
- ⚙️ Reguliere kinderopvang passend voor ieder kind
- ⚙️ Expertise speciaal onderwijs naar regulier onderwijs
- ⚙️ Preventieve aanpak ziekteverzuim

Integraal perspectief

maatschappelijk resultaat

Voor elke jeugdige met een intensieve hulpvraag is een passend maatwerk aanbod beschikbaar, waarbij we meervoudige deskundigheid inzetten om dit aanbod passend te maken. Voor thuiszittende jeugdigen is dit binnen drie maanden beschikbaar. Dit aanbod is pas passend als het duurzaam is en alle betrokken partijen (inclusief ouders en jeugdige) zich erin kunnen vinden.

grootste opgave

Het betrekken van de juiste mensen op het juiste moment om te komen tot 1 integraal plan.

Wat gaan we doen?

- ⚙️ Versterking MDO's en vroegtijdige, preventieve inzet van specialisten
- ⚙️ Stroomlijnen aanvragen leerlingenvervoer
- ⚙️ Crisisprotocol
- ⚙️ Aanpak complexe echtscheidingen verbinden aan het onderwijs

Randvoorwaarden

maatschappelijk resultaat

Samen werken betekent ook samen leren. Dit is een voortdurend proces. Voor alle activiteiten die we samen doen, maken

we concrete afspraken over de monitoring. Dit gaat niet alleen om harde cijfers, maar ook om werkvormen waarbij ruimte is voor reflecteren, ontwikkeling signaleren en boven de materie te hangen. De bestaande structuur van netwerkgroepen is hiervoor te benutten.

grootste opgave

Op welke wijze kunnen we de outcome van onze inzet in beeld brengen en daar het gesprek met ouders, jongeren en professionals over voeren.

Wat gaan we doen?

- ⚙️ Opdracht netwerkgroepen aanscherpen
- ⚙️ Monitoring van onze activiteiten
- ⚙️ Monitoring op outcome ontwikkelen
- ⚙️ Dreigende thuiszitters in beeld houden
- ⚙️ Elkaar ontmoeten en ervaringen delen om zo te komen tot een gedeeld beeld van de jeugd

1. Hoofddijn 1: Lokaal anticiperen

In elke gemeente is de basisondersteuning vanuit zowel het onderwijs als het jeugdbeleid verbreed op basis van de behoeften van de eigen inwoners en jongeren op scholen in deze gemeenten. Hulpvragen van jeugdigen worden vroegtijdig gesignaleerd in de school, eventuele toeleiding naar een meer passende vorm van onderwijs en/of de jeugdhulp gebeurt snel en laagdrempelig.

Voornaamste opgave:

Hulpvragen bij jeugdigen voorkomen en indien deze ontstaan, zoveel mogelijk opvangen in hun eigen natuurlijke omgeving.

Wat gaan we doen?

- **Preventief jeugdbeleid op basis van de behoefte binnen de eigen gemeente**

Elke gemeente voert preventief jeugdbeleid en stemt dit af met het onderwijs. Dit is lokaal beleid van de gemeenten en wordt daarom hier verder niet uitgewerkt. Zoals al beschreven in deel A in de paragraaf 'context', houden we in het regionale OOGO met elkaar zicht op de invloed van het lokale beleid op het regionale en andersom. De gemeenten en onderwijs kijken lokaal wat ze nodig hebben van de regionale samenwerking om te komen tot een dekkend netwerk van ondersteuning en stemmen dit af in het OOGO.

- **Een snelle, laagdrempelige toeleiding naar de jeugdhulp**

Elke basisschool en VO-school in de regio heeft een Jeugd&Gezinscoach of Jeugdconsulent als contactpersoon die ingeschakeld kan worden bij zorgen over een leerling. Aangezien de toegang tot jeugdhulp lokaal is georganiseerd, verschilt de precieze invulling op het basisonderwijs per gemeente.

De capaciteit van het aantal Jeugd&Gezinscoaches in het VO moet op niveau blijven. Deze wordt als zeer (te) krap ervaren door de scholen en door stichting GroeiMEE, die het werkgeverschap verzorgt. Dit komt onder andere doordat de formatie van de VO-coaches nooit meer is aangepast sinds de start van de pilot in 2014 en de coaches er steeds meer taken bij krijgen, zoals deelname aan onderwijs-zorgarrangementen en aandacht voor nieuwkomers.

Op basis van de voorstellen van de MBO Makelaar gaan we een goede basisinfrastructuur voor de toeleiding naar (jeugd)hulp in het MBO inrichten. Vanuit het programma VSV is een 'MBO makelaar' aan de slag die in kaart brengt hoe de aansluiting tussen het MBO en de toegang tot zorg (sociaal domein breed) via de gemeenten beter geregeld kan worden. Dit is nu namelijk onvoldoende geborgd én ingewikkeld op een grote MBO-school, waardoor jongeren tussen wal en schip belanden.

- **Toewerken naar 'reguliere kinderopvang passend voor ieder kind' en daarin een naadloze verbinding naar het basisonderwijs.**

Er is een netwerkgroep Onderwijszorgarrangement 2,5 tot 7 jarigen voor samenwerking met kinderopvang, peuterspeelzalen, consultatiebureau, jeugdarts, leerplicht, onderwijs en jeugdhulpverlening.

Rol van en vraag aan de gemeenten is in deze netwerkgroep nog niet goed georganiseerd, dit gaan we aanscherpen. Een aantal gemeenten in de regio is al met dit thema aan de slag, dit spreiden we uit over de hele regio.

- **De expertise vanuit het speciaal onderwijs verspreiden onder het reguliere onderwijs.**

De netwerkgroep 'Het Virtuele Expertise Cluster/Samen leren leven' heeft dit als taak. Rol van en vraag

aan de gemeenten is in deze netwerkgroep nog niet goed georganiseerd. De opdracht van de netwerkgroep wordt aangescherpt.

- **Een preventieve aanpak van (zowel geoorloofd als ongeoorloofd) ziekteverzuim, te beginnen op alle VO-scholen.**

Er ligt een aanvraag van de GGD om de M@ZL-methodiek in te voeren op alle VO-scholen in de regio. De GGD is haar werkwijze in de Jeugdgezondheidszorg aan het aanpassen, om het tekort aan jeugdartsen op te vangen en deze juist volgens de M@ZL-methodiek in te kunnen zetten. Het MBO wil ook graag aansluiten bij M@ZL.

De samenwerkingsverbanden registreren in het kader van het Thuiszitterspact het geoorloofd en ongeoorloofd verzuim, de 5A vrijstellingen, dreigende thuiszitters en thuiszitters. Dit blijven zij doen ook na afloop van het Thuiszitterspact eind 2020.

Er zijn al lopende afspraken over het afgeven van 5A vrijstellingen, maar deze staan nog nergens vastgelegd. Deze zullen worden geborgd.

2. Hoofdpijn 2: Passende omgeving

Voor elke jeugdige met een intensieve hulpvraag is een passend maatwerkeraanbod beschikbaar, waarbij we meervoudige deskundigheid inzetten om dit aanbod passend te maken. Voor thuiszittende jeugdigen is dit binnen drie maanden beschikbaar. Dit aanbod is pas passend als het duurzaam is en alle betrokken partijen (inclusief ouders en jeugdige) zich erin kunnen vinden.

Voornaamste opgave:

Het inrichten van onderwijs-zorgarrangementen op maat, zowel individueel als collectief, voor die leerlingen die dat nodig hebben.

Wat gaan we doen?

- **(Dreigende) thuiszittende leerlingen een passend arrangement bieden.**
- Vanuit het Thuiszitterspact zijn al diverse initiatieven ontwikkeld om de signalering van en ondersteuning aan (dreigende) thuiszittende leerlingen te verbeteren. Het Thuiszitterspact loopt af in 2020. De activiteiten uit het Thuiszitterspact zetten we voort onder de vlag van de uitvoeringsagenda.
- **Pilots evalueren en borgen**
Er lopen diverse pilots van collectieve onderwijs-zorgarrangementen (zie bijlage 3). Gemene deler in deze pilots is dat we de jeugdhulp en het onderwijs met elkaar proberen te verbinden om zo te voorkomen dat jeugdigen uitvallen dan wel om te zorgen dat zij zo snel mogelijk terug kunnen keren naar hun natuurlijke omgeving. De pilots zullen de komende een a twee jaar geëvalueerd worden. Indien effectief gebleken en gewenst, worden voorstellen gedaan voor structurele borging.
- **Pilots afbouwen en kennis borgen in het (reguliere) onderwijs en bij kernpartners**
Voor de onderwijs-zorgarrangementen waar dit van toepassing is, maken we een plan hoe we de opgedane kennis terug kunnen leggen in het reguliere onderwijs. Daar waar mogelijk, willen we zo min mogelijk aparte voorzieningen in stand houden. Ondanks ons streven om een kind of jongere zo snel mogelijk terug te laten keren naar zijn natuurlijke omgeving, zien we nu nog te vaak dat de banden met de school van herkomst doorbroken worden als een kind tijdelijk naar een voorziening of het speciaal

onderwijs gaat. Dit bemoeilijkt de terugkeer.

- **Nieuwe pilots ontwikkelen voor jeugdigen voor wie een goed onderwijs-zorgarrangement nog ontbreekt.**

We hebben signalen dat in ieder geval voor een aantal doelgroepen nog een goed onderwijs-zorgarrangement ontbreekt:

Er is een (zeer) kleine groep leerlingen in onze regio die een forse jeugdhulpvraag hebben en naar het speciaal (basis)onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs gaan, maar die ondanks alle extra begeleiding en ondersteuning toch nog uitvallen.

Voor het primair onderwijs lopen diverse initiatieven voor hoogbegaafde kinderen om te voorkomen dat zij uitvallen. In (de overgang tussen het primair onderwijs en) het voortgezet (speciaal) onderwijs is nog winst te behalen.

Daarnaast willen we onderwijs-zorgarrangementen ontwikkelen in combinatie met regulier en speciaal onderwijs om te voorkomen dat jongeren instromen in de gesloten jeugdhulp en om de uitstroom te bevorderen. We willen het aantal jongeren in de Jeugdzorgplus en de duur van hun verblijf terugdringen. Dat betekent dat er goede alternatieven moeten zijn voor deze jongeren.

Tot slot gaat de ondersteuning aan de nieuwkomers ook nog niet altijd goed. Soms worden de ondersteuningsbehoeften van deze jongeren pas in een later stadium duidelijk, omdat ze dan pas voldoende tot rust gekomen zijn.

Voor deze bovengenoemde doelgroepen onderzoeken we of een collectief onderwijs-zorgarrangement de meest passende en effectieve oplossing is. Waar mogelijk maken we gebruik van landelijke subsidies voor de (door)ontwikkeling. Zo zijn subsidieaanvragen rondom hoogbegaafdheid en Gelijke Kansen reeds toegekend.

- **Onderwijs-zorgarrangementen voor het MBO**

Op basis van het onderzoek van de MBO Makelaar waar nodig onderwijs-zorgarrangementen ontwikkelen voor het MBO.

- **Beter benutten van de mogelijkheden van het Individueel BudgetPlafond**

De overdracht vanuit jeugdhulpaanbieders terug naar het onderwijs laat te wensen over. De mogelijkheden van het Individueel BudgetPlafond lijken niet bij alle jeugdhulpaanbieders op de werkvloer geland te zijn, waardoor gaandeweg de pilots discussies blijven ontstaan over de financiering. Het verbeteren van de kennis van jeugdhulpaanbieders over de mogelijkheden van het Individueel BudgetPlafond wordt meegenomen in de (al lopende) evaluatie en het verbeterplan van Integraal Ambulante Jeugdhulp.

- **Ontwikkelen van een kader voor onderwijs-zorgarrangementen**

Er zullen gedurende de looptijd van de uitvoeringsagenda nog andere groepen jeugdigen met een hulpvraag oppoppen voor wie we een collectief onderwijs-zorgarrangement passend en effectief achten. Om te voorkomen dat we voor elk onderwijs-zorgarrangement weer opnieuw het wiel uit moeten vinden, maken we een kader met elkaar: Hoe kom je tot een onderwijs-zorgarrangement? Welke stakeholders heb je daarbij nodig? Welke financieringsmogelijkheden zijn er? Wat moeten we doen om de lessen uit het onderwijs-zorgarrangement in het reguliere onderwijs te brengen?

3. Hoofdlijn 3: Integraal perspectief

1 kind, 1 gezin, 1 plan: hulpvragen van jeugdigen en ouders op het vlak van onderwijs en jeugdhulp worden multidisciplinair opgepakt. Het gemaakte plan beslaat de hele context van de jeugdige: onderwijs, thuis en vrije tijd. Het ontwikkelperspectief van de jongere getuigt van een zo kansrijk mogelijke toekomst in onderwijs, werk of participatie/dagbesteding.

Voornaamste opgave:

Het betrekken van de juiste mensen op het juiste moment om te komen tot 1 integraal plan.

Wat gaan we doen?

- **Versterking van de multidisciplinaire overleggen (MDO's) op school en vroegtijdige, preventieve inzet van specialisten, zodat de benodigde partners hier vanzelfsprekend onderdeel van uitmaken en een integraal plan voor een kind en gezin wordt gemaakt (1 kind, 1 gezin, 1 plan).**

Als er zorgen zijn rondom een leerling, wordt dit besproken in een multidisciplinair overleg (kortweg MDO) met alle benodigde partners aan tafel en, het meest belangrijk, de leerling en/of zijn ouders zelf. Voor elke leerling met een ondersteuningsvraag is een TOPdossier, waarin alle benodigde professionals kunnen registreren. Dit is een goede basisstructuur voor samenwerking, maar er zijn een aantal punten waarop we dit verder kunnen verbeteren. Er vinden met enige regelmaat discussies plaats op de werkvloer wie wat moet betalen, soms zelfs in bijzijn van de leerling en ouders. Dit is not done. Scholen geven aan dat ze soms met de handen in het haar zitten omdat de hulp maar traag op gang komt of niet beschikbaar is. Lokale teams geven anderzijds aan dat het erg verschilt per school of ze wel of niet vroegtijdig betrokken worden en dus hoe preventief ze kunnen werken.

We gaan meer duidelijkheid scheppen in wie waarvoor verantwoordelijk is en wie wanneer betrokken dient te worden. Indien er grijze gebieden tussen passend onderwijs en jeugdhulp zijn, worden deze met een voorstel tot inkleuring voorgelegd aan de bestuurders. Per gemeente wordt een escalatieladder ingericht indien de mensen op de werkvloer er niet uitkomen. Specialistische expertise moet vroegtijdig ingevlogen kunnen worden.

- **Stroomlijnen van de aanvragen leerlingenvervoer.**

Alle gemeenten hebben een verordening leerlingenvervoer, maar soms is in de praktijk in een aanvraag onduidelijk waarom een andere school dan de dichtstbijzijnde de best passende zou zijn. De uitvoering van leerlingenvervoer krijgt hierover vervolgens discussies met ouders. We gaan hierover werkafspraken maken tussen gemeenten en het onderwijs. Daarnaast moet er duidelijkheid komen wanneer leerlingenvervoer wordt ingezet en wanneer jeugdhulpvervoer.

- **We stellen een crisisprotocol op voor alle VO-scholen**

Eind 2018 ontstond een crisissituatie op een VO-school in een gemeente in onze regio. Het oppakken en afhandelen van deze crisis is toen niet goed gegaan, onder andere door miscommunicatie tussen diverse partijen. De desbetreffende gemeente is deze crisis aan het evalueren samen met het samenwerkingsverband, de school en de andere betrokken partners. De lessen uit deze evaluatie delen we in de hele regio en we maken hierover eenduidige afspraken. We leggen hier de verbinding met het Veilige School convenant. Waar relevant en toepasbaar, delen we dit protocol ook met het PO.

- **Aanpak complexe echtscheidingen verbinden aan het onderwijs**

Zoals al benoemd in deel A, lopen jeugdigen wiens ouders verzeilen in een complexe echtscheiding het risico te zakken in schoolniveau. De gemeenten hebben al beleid op de aanpak van complexe scheidingen (als speerpunt in het regionale programma jeugdhulp), maar hierin wordt nog onvoldoende de link gelegd met het passend onderwijs.

4. Randvoorwaarden voor de samenwerking

Hierboven is inhoudelijk geschetst wat we willen bereiken met elkaar. Maar om dit in gezamenlijkheid aan te kunnen pakken, moet voldaan worden aan een aantal randvoorwaarden. We hebben nog maar beperkte kennis hoe we die passende steun goed kunnen organiseren. Er zijn geen pasklare antwoorden in antwoord op de uitgangspunten die we onszelf gesteld hebben. We willen onszelf daarom uitdagen om ‘met andere ogen’ te kijken. Door ontwikkelingen en experimenten in te zetten, waarbij we kennis en ervaring vanuit diverse perspectieven ophalen en benutten, willen we daar meer grip op krijgen.

Het monitoren van onze activiteiten, zowel kwalitatief als kwantitatief, en het gesprek daarover voeren is een belangrijke pijler van kwaliteitsbeleid. Door stelselmatig met betrokkenen (professionals, ouders, jongeren, bestuur, beleid) de gegevens te delen en te bespreken ‘waar de cijfers voor staan’ en ‘wat het verhaal achter de cijfers is’ kun je komen tot verbeterafspraken.

Hoe we dat op regionaal niveau het beste kunnen doen, welke data daarvoor nodig zijn en hoe we daar processen voor kunnen inrichten, willen we uitwerken als onderdeel van dit plan. De ambitie is om zichtbaar te maken of de afgesproken resultaten ook daadwerkelijk behaald worden.

Dat willen we niet alleen op het niveau van de regio maar ook op het niveau van de activiteiten die we uitvoeren. Op welke wijze kunnen we de outcome van onze inzet in beeld brengen en daar het gesprek met ouders, jongeren en professionals over voeren. De activiteiten van de netwerkgroepen zullen we gaan monitoren met behulp van diverse instrumenten. Zo organiseren we een lerend netwerk met elkaar.

- **Opdracht netwerkgroepen aanscherpen**

De bestaande gezamenlijke netwerkgroepen worden langs de meetlat van de uitvoeringsagenda gelegd en geëvalueerd. De gezamenlijke netwerkgroepen die niet passen binnen de uitvoeringsagenda, worden opgeheven. Elke netwerkgroep ontwikkelt een projectmatige aanpak, met heldere opdracht, planning en benodigde partners.

- **Monitoring van onze activiteiten**

Alle netwerkgroepen worden gevraagd om -daar waar nog niet gebeurd- duidelijke monitoringsafspraken te maken. Er wordt een aparte netwerkgroep monitoring gevormd om de andere netwerkgroepen hierbij te ondersteunen en de monitoringsinformatie uit de verschillende groepen te bundelen.

De Jeugd&Gezinscoaches in het VO leveren jaarlijks een monitorrapportage op van het door hun geleverde werk: hoeveel jongeren hebben zij gesproken, met wat voor type hulpvragen, hoeveel beschikkingen hebben zij aangevraagd et cetera.

- **Voor alle onderwijs-zorg pilots zoals benoemd in hoofdlijn 2 zijn evaluatie-afspraken gemaakt.**

- **Monitoring outcome**

De netwerkgroep monitoring zal outcome-criteria formuleren en operationaliseren passend bij de maatschappelijk resultaten zoals benoemd in deel A.

- **We houden (dreigende) thuiszitters in beeld**

In het kader van het Thuiszitterspact wordt het aantal thuiszitters, dreigende thuiszitters, jeugdigen met geoorloofd verzuim en 5A vrijstellingen gemonitord. Dit zetten we voort onder de vlag van de uitvoeringsagenda.

- **We ontmoeten elkaar regelmatig en delen ervaringen met elkaar om zo te komen tot een gedeeld beeld van de jeugd**

We organiseren tweejaarlijks een gezamenlijke bestuurlijke conferentie als vervolg op Samen Leren leven

We organiseren minimaal twee keer per jaar kennis- en ontmoetingsbijeenkomsten op relevante thema's.

Met ouders en jongeren worden reflectie-bijeenkomsten georganiseerd over hun ervaringen met onderwijs en jeugd(zorg) c.q. zij worden actief betrokken bij de activiteiten uit de hoofdlijnen.

Vanuit het programma VSV wordt het project 'interprofessionalisering' ingezet, om de samenwerking tussen de consultants en de Jeugd&Gezinscoaches in het VO te verbeteren. Ook vinden er preventie-gesprekken plaats per school.

Er is vanuit het PO een conferentie 'ik maak verschil voor ons' georganiseerd voor de professionals van de werkvloer om de samenwerking tussen verschillende partners te versterken. Een dergelijke bijeenkomst wordt jaarlijks georganiseerd voor de deelnemers aan de netwerkgroepen om gezamenlijk te delen, leren en agenderen.

Deel BII: Bestuurlijke discussie

Ondanks dat de gemeenten en het onderwijs al intensief met elkaar samenwerken, zijn er ook onderwerpen die we nog niet uitgewerkt hebben of waar we het (nog) niet eens zijn met elkaar en waar we het goede gesprek met elkaar over moeten voeren in het OOGO. Omdat we niet willen dat de uitvoering van deel BI vertraging oploopt, staan de discussiepunten hier in deel BII. Er wordt geprobeerd hier alsnog bestuurlijk overeenstemming over te bereiken en anders worden over deze thema's procesafspraken gemaakt. Hieronder worden de thema's kort toegelicht en staan een aantal deelvragen om het gesprek op weg te helpen.

1. Willen we een aanpak per wijk/werkgebied?

Elke wijk heeft zijn eigen specifieke kenmerken en samenstelling van inwoners. Ditzelfde geldt voor middelbare scholen: hun leerlingpopulatie komt vaak uit bepaalde gemeenten of wijken. De gedachte achter een aanpak per wijk of VO-school is dat je de ondersteuning op school afstemt op de kenmerken en samenstelling van de wijk of school. Om dit te bereiken, zouden we de kenmerken en samenstelling per wijk/school in kaart moeten brengen.

Deelvragen

- Wat is de meerwaarde van een dergelijke aanpak?
- Wat merkt de jeugdige in de praktijk ervan?
- Willen de gemeenten hier regionaal eenduidige afspraken over maken of zien zij dit als lokaal beleid?
- Kunnen gemeenten een slag maken in hun cijfers om deze te specificeren per wijk/werkgebied? Willen ze dat?

2. Hoe ver willen we gaan voor (meer) inclusie?

Ieder kind moet mee kunnen doen in de maatschappij. Dit staat vastgelegd in het Kinderrechten-verdrag. Maar 'een inclusieve maatschappij' is een breed begrip, dat voor meerdere interpretaties vatbaar is.

Deelvragen

- Wat verstaan we met elkaar onder inclusie? Hoe moet dat er uit zien in de praktijk?
- Zien we het speciaal onderwijs als exclusie? Streven we ernaar om het speciaal onderwijs overbodig te maken? Zo ja, wat is hiervoor nodig?
- Zo nee, zien we dan jeugdigen met een specifieke onderwijs- en ondersteuningsvraag die nu naar het speciaal onderwijs worden verwezen van wie wij denken dat zij mogelijk in het regulier onderwijs opgevangen kunnen worden? (bijv. hoogbegaafden, kinderen met het syndroom van down). Zo ja, willen we de beweging van speciaal naar regulier onderwijs dan actief en gezamenlijk als gemeenten en samenwerkingsverbanden stimuleren? Zijn de gemeenten bereid daar extra middelen voor uit te trekken, ook al is dit strikt genomen niet hun opdracht?

3. Financiering onderwijs-zorg arrangementen: van individueel naar collectief?

De jeugdhulp is individueel gefinancierd, het onderwijs collectief. Soms botst dit. Tegelijkertijd hebben we er gezamenlijk belang bij om de hulp en ondersteuning in zowel het onderwijs als de jeugdhulp betaalbaar te houden.

Deelvragen

- Wat is de meerwaarde van collectieve of individuele financiering voor het kind in de praktijk?
- Zijn er groepsaanpakken denkbaar die collectief gefinancierd worden en daardoor goedkoper zijn, zonder dat daarbij de kwaliteit van hulp en de keuzevrijheid achteruit gaat?
- Zijn de gemeenten bereid toe te werken naar collectieve financiering? Zo ja, in welke gevallen? In welke gevallen zouden zowel onderwijs als jeugdhulp juist individueel gefinancierd moeten zijn? Is het onderwijs daartoe bereid?

4. Hoe gaan we om met wachtlijsten?

Wachtlijsten in de jeugdhulp zijn een hardnekkig probleem, onder andere door personeelstekorten. Maar de instroom in het speciaal onderwijs neemt ook toe, waardoor hier plaatsgebrek ontstaat.

Deelvragen

- Hoe gaan we om met jeugdigen op school die vastlopen omdat de jeugdhulp niet snel genoeg op gang komt of omdat er geen plek is in het speciaal onderwijs?
- Als we de jeugdhulp meer verplaatsen naar school, creëren we dan geen langere wachtlijsten op andere plekken? Vinden we dit acceptabel ten behoeve van de samenwerking met het onderwijs?
- Vinden we een jeugdhulp-aanbod een acceptabel (tijdelijk) alternatief als er geen plek is in het speciaal onderwijs? Zo ja, voor wie is dan de rekening?

5. Vinden we 5A vrijstellingen in sommige uitzonderlijke situaties acceptabel?

Ieder kind heeft recht op onderwijs. 5A-vrijstellingen, waarbij jeugdigen worden vrijgesteld van de leerplicht, zijn dus in principe onwenselijk. Er zijn echter bepaalde situaties denkbaar waarin je een jeugdige en zijn ouders niet wilt 'lastig vallen' met de plicht om naar school te gaan, bijvoorbeeld bij kinderen met een ernstig meervoudige beperking.

Deelvraag

- Willen we met elkaar streven naar nul 5A vrijstellingen of vinden we dit middel in sommige uitzonderlijke situaties toch acceptabel?

6. Willen we ons nog inspannen op de aanpak dyslexie?

Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (kortweg EED) is een vorm van jeugdhulp vanuit de Jeugd-GGZ. Dit hangt echter nauw samen met de kwaliteit van het leesonderwijs, die helaas achteruit gaat. Landelijk is het beeld dat het aantal dyslexie-gevallen hoger ligt dan op basis van wetenschappelijk onderzoek te verwachten valt. Dit geldt ook voor onze regio.

De gemeenten proberen al een aantal jaren samen met de schoolbesturen en de dyslexie-aanbieders het aantal dyslexie-aanvragen terug te dringen. Dit heeft tot nu toe niet het gewenste effect bereikt. Dat maakt dat de energie er aan de gemeentekant uit is geraakt. Aan de andere kant hebben de IB-ers van de verschillende scholen onlangs afgesproken met de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband dat zij hierover namens hen in gesprek mag met de gemeenten. Dit biedt wellicht nieuwe kansen. Ook geven schoolbesturen aan last te hebben van de dominantie van de dyslexie-aanbieders op de inhoud.

Tot slot zijn er landelijke ontwikkelingen dat dyslexiezorg wellicht overgedragen wordt naar de samenwerkingsverbanden.

Deelvraag

- Willen we ons als gemeenten en samenwerkingsverbanden op korte termijn gezamenlijk richten op het terugdringen van het aantal kinderen met dyslexie? Is dit een thema dat we nu op gaan pakken in het kader van deze uitvoeringsagenda?

Bijlage: lopende pilots onderwijs-zorgarrangementen

Primair onderwijs:

- De Trimaran, onderwijs-zorgarrangement voor hoogbegaafde kinderen met een jeugdhulpvraag in het primair onderwijs .
- Pilot 'Samen sterker naar school': Jongeren met een licht verstandelijke beperking op de praktijkschool worden via school benaderd voor ondersteuning, waardoor zij meer gaan openstaan voor jeugdhulp.
- Onderwijs-zorgarrangement 'De Boog', een samenwerking tussen Heliomare Onderwijs en Esdégé-reigersdaal voor kinderen met autisme
- Onderwijs-zorgarrangement 'Buitengewoon Leren' in samenwerking met Stichting Ronduit onderwijs en Stichting Landzijde, waarbij het onderwijs naar de jeugdhulp toe wordt gebracht.
- De Kanzklas voor kinderen met ernstige meervoudige beperkingen
- De Alk, een onderwijs Zorggroep onder regie van Heliomare Onderwijs en de Waerden

Voortgezet onderwijs:

- Pilot 'J-GGZ in het VO en in het MBO': de kennis van de Jeugd-GGZ meer in het onderwijs brengen, zodat docenten handvatten krijgen en vroegtijdig goede diagnostiek gesteld kan worden.
- Pilot 'OZA Spinaker VO': veel jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs hebben al jeugdhulp. Door middel van deze pilot wordt 'de jeugdhulp thuis' verbonden met het onderwijs.
- Pilot 'Skills Noord-Holland Noord': jongeren met autisme, ADHD en/of een angststoornis begeleiden en behandelen door middel van een integrale aanpak op school, thuis en in vrije tijd, om uitval te voorkomen.

MBO:

- Pilot 'J-GGZ in het VO en in het MBO': de kennis van de Jeugd-GGZ meer in het onderwijs brengen, zodat docenten handvatten krijgen en vroegtijdig goede diagnostiek gesteld kan worden.